

	Методика і технологія політичних досліджень
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)</p> <p>Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія»</p> <p>Курс навчання: 4</p> <p>Кількість кредитів: 4</p> <p>Мова викладання: українська</p>

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат політ. наук, доцент Шабанов Михайло Олександрович
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	universe2021s@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета - основною метою дисципліни є систематичний виклад, інтерпретація та обґрунтування сучасної методології, методик та технологій політичного дослідження

Завдання: систематизація, концептуальних засад політичного дослідження, розкриття змісту понять «методологія», «методика» та «технологія сучасного політичного дослідження», формування у здобувачів навичок щодо проведення політичних (політологічних) досліджень; вивчення методологічних підходів до політичного аналізу та дослідження; всебічний розгляд класичних теоретичних, емпіричних та формально логічних методів у політології; виокремлення фундаментальних принципів та стратегій дипломного дослідження у політології.

Передумовою вивчення дисципліни є опанування таких дисциплін, як Філософія, Кількісні та якісні методи в соціальному дослідженні, Сучасна зарубіжна політологія.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Вступ. Історія становлення сучасної	Знати цілі та завдання курсу, також історичні передумови формування політичної науки, основні етапи	Питання, задачі,

методики політичного дослідження	становлення, методи та дослідницькі методики, які застосовувалися на кожному окремому етапі. Вміти демонструвати знання спеціалізованої літератури із методів політичних досліджень;	реферативні роботи
Тема 2. Сутність та зміст політичного дослідження	Знати основні сутнісні характеристики політичного (політологічного) дослідження як набору системного аналітичного інструментарію. Вміти визначати дослідницьку проблему, ставити дослідницькі цілі та гіпотези, розробляти план дослідження, застосовувати алгоритми дослідницької роботи.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 3. Наукова теорія та гіпотеза у політичному дослідженні	Знати концептуальний контекст та основні різновиди політичних досліджень, шляхи побудови наукової теорії, вироблення гіпотез. Вміти застосовувати набуті навички у розробці дипломних дослідницьких проєктів, наукових статей тощо.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 4. Програма політичного дослідження та її структура. Реалізація програми у дослідницькому процесі	Знати засадничі характеристики програми політичного дослідження та її структури. Вміти збирати та інтерпретувати інформацію щодо політичних явищ, процесів та подій; застосовувати основні терміни, категорії й класифікації політології в аналізі соціальнополітичних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції політичної системи, прогнозувати перспективи її розвитку. Також, вміти розробляти програму наукового дослідження, правильно оформлювати та презентувати результати досліджень,	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 5. Принципи політичного дослідження	Знати фундаментальні принципи дослідницької роботи, їх причинно – наслідкові зв'язки із методологічними підходами і методами. Вміти спиратися у аналітичній роботі на основні принципи політичного дослідження.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 6. Загальнонаукова методологія та особливості її застосування в політичних дослідженнях	Знати основні методологічні підходи в межах політичної науки, вміти орієнтуватися у різнобічному використанні цих підходів під час розробки первинного та вторинного матеріалу. Вміти виокремлювати стрижневі компоненти методологічних підходів та методи, які їм притаманні.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 7. Методологічна	Знати системні якості та перелік	Питання,

основа політичних досліджень	фундаментальних методологічних підходів, методів та методик політичного дослідження. Вміти аналізувати основні методи, методики та прийоми, що використовуються в політичній науці, використовувати навички теоретичного аналізу	задачі, реферативні роботи
Тема 8. Природничонаукові підходи до вивчення політики та соціально-політичних явищ і процесів	Знати причини та передумови залучення природничих наук до суспільно – політичних досліджень. Вміти застосовувати міждисциплінарний підхід до політологічного дослідження, використовувати у соціально – політичній проблематиці природниче бачення у перебігу процесів. Вміти залучати допоміжні знання з соціобіології, біополітики, синергетики тощо.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 9. Формально-логічні методи політичних досліджень	Знати основні формально – логічні методи, особливості їх застосування, основне призначення для рішення дослідницьких цілей. Вміти на практиці приймати рішення про використання методів формально – логічної групи.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 10. Емпіричні та методи політичних досліджень	Знати основний перелік емпіричних методів у політології, їх компоненти, сфери застосування на практиці. Вміти при дослідженні експертній аналітиці брати до роботи методи емпіричного спектру.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 11. Опрацювання даних політичного дослідження	Знати методи опрацювання даних політичного дослідження. Вміти обробляти масиви первинних та вторинних даних в межах дослідницької роботи.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 12. Технологія політичного дослідження	Знати алгоритми дослідницької роботи в межах профільної спеціалізації. Вміти застосовувати набуті знання та навички у дослідницькій дипломній роботі.	Питання, задачі, реферативні роботи

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афонін Е. Парсонс Толкотт / Е. Афонін, Т. Новаченко // Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник / за заг. ред. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]. – Л. : Новий Світ–2000, 2014. 766 с. С. 522–523.
2. Байрак С. О. Методика і техніка політичних досліджень : програма нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалавра, спеціальність «052 Політологія», освітньої програми «Політологія та державне управління»/ С. О. Байрак ; Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. - Луцьк, 2018. 35 с.

3. Головатий М. Концептуальні засади політичної теорії та методів її дослідження. *Політичний менеджмент*. 2012. № 1 – 2. С. 3 – 10
4. Громадська Н. А. Методологія політичного аналізу : методичні рекомендації / Н. А. Громадська. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – 56 с. – (Методична серія ; вип. 277).
5. Громадська Н. А. Методологічні аспекти політичного аналізу. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 290. Т. 278. Державне управління. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – С. 85–89.
6. Громадська Н. А. Політичний аналіз як невід’ємна складова політичної журналістики. *Наукові праці*. Вип. 261. Т. 273. Політологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2016. С. 34–38.
7. Доцяк І.І. Методика і техніка політологічних досліджень: Навчально-методичний посібник для студентів. Напрям підготовки 052 «Політологія» - Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2017. – 38 с.
8. Дубняк К. В. Соціальні мережі Інтернет як засіб обміну інформацією. *Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації*. 2014. № 3. С. 122-126.
9. Кілючицька Т. В. Передумови виникнення та становлення синергетики. *Наука та наукознавство*. 2014. № 1. – С. 101–109.
10. Кобильник В. В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. *Збірник наукових праць «Політологічні студії»*. 2011. Вип. 2. С. 54 - 65
11. Кривошеїн В. Кун Томас Семюел / В. Кривошеїн // *Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]*. – Л. : Новий Світ-2000, 2014. – 765 с. – С. 357–358.
12. Лендшел М. Істон Девід. *Історія політичної думки: навч. енцикл. словник- довідник / за заг. ред. Н. М. Хоми; [В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]*. – Л. : Новий Світ–2000, 2014. – 766 с. – С. 266–267.
13. Мацієвський Ю. В. Як писати наукові роботи з політології? : [навчальний посібник] *Видання друге, перероблене і доповнене / Ю. В. Мацієвський, В. М. Лебедюк*. – Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – 148 с.
14. Остапенко М. Синергетичний підхід при дослідженні політичного плюралізму // *Методологія політичної науки : матеріали Всеук. наук. конф. «Перші методологічні читання» / Укл. Денисенко В. М., Угрин Л. Я.* – Л. : ЛНУ 2010. – 130 с. – С. 12–14.
15. Паніотто В., Харченко Н. *Методи опитування*. К., 2017. 338 с

16. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.

17. Політична наука: Методи досліджень : підручник / О.А. Габріелян та ін. ; за ред. О.А. Габріеляна. – К. : ВЦ —Академія, 2012. – 320 с.

18. Сергеев В. С. Концептуальні засади мережної методології дослідження політичних явищ і процесів: «політичні мережі» versus «мережне суспільство. *Грані*. 2011. No 1. С. 148–152.

19. Сергеев В. С. Мережний вимір громадянського суспільства. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*. 2011. Вип. 1 (2). С. 247–254.

20. Шостак І.В. Анкетування: методичні рекомендації щодо організації та проведення соціологічного дослідження. Острог, 2021. 40 с.

21. Юськів Б. М. Синергетична методологія у політичній науці. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна]. – Л. : Новий світ-2000, 2016. – 1000 с. – С. 689–688.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Тема 1. Вступ. Історія становлення сучасної методики політичного дослідження	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 2. Сутність та зміст політичного дослідження	0 – 5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 3. Наукова теорія та гіпотеза у політичному дослідженні	0 – 5 (Реферативна робота, опитування)	0 – 5
Тема 4. Програма політичного дослідження та її структура. Реалізація програми у дослідницькому процесі	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 5. Принципи політичного дослідження	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 6. Загальнонаукова методологія та	0 – 5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5

особливості її застосування в політичних дослідженнях		
Тема 7. Методологічна основа політичних досліджень	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 8. Природничонаукові підходи до вивчення політики та соціально-політичних явищ і процесів	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 9. Формально-логічні методи політичних досліджень	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 10. Емпіричні та методи політичних досліджень	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 11. Опрацювання даних політичного дослідження	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Тема 12. Технологія політичного дослідження	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
	Всього за практичне заняття	60
	Підсумкове оцінювання	40
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дефлайнів та перескладання: Обов'язкова присутність здобувачів на лекційних та практичних заняттях. Обов'язковим елементом є підготовка реферативних робіт та есе з визначеної проблематики тематичного переліку. Умовою складання курсу є набір відповідної кількості балів впродовж практичних занять та підсумковий контроль у формі іспиту.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять з предмету для здобувачів є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн та в змішаному режимі з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ

(<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.